

עפ"ת 915/08 - מדינת ישראל נגד מואיד היב

בית המשפט המחוזי בנצרת שבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 17-08-915 מדינת ישראל נ' היב
עפ"ת 17-08-55416 היב נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אילונה אריאלי
מדינת ישראל
נגד
מושaid היב
משיב/מערער

פסק דין

1. לפניו שני ערעורים שהודיעו בהם אוחד: ערעור המדינה (להלן: **המעוררת**) על קולות העונש וערעור הנאשם (להלן: **המשיב**) על חומרת העונש, שנגזר על המשיב בבית משפט השלום לתעבורה בנצרת (כב' השופט ראייד עומר) בגין הדין מיום 19.6.17 (פ"ל 17-02-10508).

כתב האישום וההליכים בבית המשפט קמא

2. נגד המשיב הוגש בבית המשפט קמא כתב אישום המיחס לו עבירות של נהייה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה), נהייה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה ונהייה ללא ביטוח, לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכבי מנوعי [נוסח חדש], תש"ל - 1970.

על פי כתב האישום, ביום 25.1.2017 נаг המשיב ברכב פרטី בכביש 85, אף שהיה פסול לנהייה - פסילה אשר הוטלה עליו ביום 15.11.2007 למשך 3 חודשים (תיק מס' 3717/07). המשיב היה מודע לפסילה האמורה וביום 19.1.2017 הוא אף הגיע מיזמתו בקשה לבטל גזר הדין בו הוטלה עליו הפסילה. בנסיבות האמורות נаг המשיב ללא רישיון ולא תעודה ביטוח בת תוקף.

3. ביום 13.6.2017 הודה המשיב בעובדות כתב האישום והצדדים טענו לעונש. התובע הפנה לעברו התעבורי של המשיב, הנהיג בשנת 2000 ולחובתו 29 הרשעות קודמות, האחרונה שבנה לשנת 2016. עוד עמד התובע על כך שהמשיב הינו עורך דין במקצועו, אשר הגיע מיזמתו בקשה לבטל גזר הדין בו הוטלה עליו הפסילה וחurf' זאת, ימים ספורים לאחר מכן, הוא נаг ברכב בנסיבות המתוארות בכתב האישום. התובע ביקש להטיל על המשיב מאסר בפועל שלא יפח משעה חדשות, פסילה בפועל שלא תפחת משנהים, מאסר על תנאי מרתייע, פסילה על תנאי וקנס.

עמוד 1

4. המשיב ובא כוחו טענו, מנגד, כי הודיע למשיב רק לאחרונה אודות הפסילה אשר הוטלה עליו בשנת 2007 כאשר עד לעבירה דן נהג המשיב ברכב ואף נרשם לחובתו עבירות ובכל אותן מקרים הוא לא הואשם בהנאה בזמן הפסילה ולא נאמר לו שהוא פסול. המשיב אף הוציא רישון הנהגה בשנת 2012, לאחר שנדרש לעשות טסט וטיאוריה. נודיע למשיב על הפסילה רק כאשר הוא נעצר על ידי שוטר משמר הגבול, אשר אמר לו שהפסילה חלה רק על רכב דו גלגלי. המשיב אכן הגיע בקשה לביטול הפסילה, כשהוא סבר כי מדובר בטיעות מנהלית, הויאל והוא אינו מחזיק ברישון לרכב דו גלגלי. המשיב אכן טעה כשההמשיך לנוהג לאחר הגשת הבקשה לביטול הפסילה וכן הודה בעובדות כתוב האישום. לפיכך ביקש ב"כ המשיב להסתפק במאסר על תנאי ובפסילת המינימום של 3 חודשים.

גזר הדין של בית המשפט קמא

5. כמצוות תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, קבע בית המשפט קמא תחילת את מתחם העונש ההולם, תוך שעמד על הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה - כבוד החלטות בית המשפט ושמירת שלום וביטחון של ציבור המשתמשים בדרך, על מדיניות הענישה הנוגנת ועל הנسبות הקשורות בביצוע העבירה ובתוך כך העובדה שהמשיב הוציא רישון הנהגה לאחר גזר הדין בו הוטלה עליו פסילה ואף ביצע לאחר מכן עבירות נוספת ולא הודיע לו אודות הפסילה. מתחם הענישה שנקבע הינו: מאסר - החל ממאסר על תנאי ועד למאסר בפועל לשנה ופסילה בפועל לתקופה שנעה בין 6 חודשים לשלוש שנים.

6. בהמשך, עמד בית המשפט קמא על הנسبות שאינן הקשורות בביצוע העבירה ובכלל זה - הפגיעה במשיב ובמשפחהו, העובدة שהמשיב מטפל בהורי הסובלים ממצב רפואי קשה ומלווה אותם לטיפולים והאחריות שנטל על מעשיו.

7. בסיכוןו של דבר, קבע בית המשפט קמא כי יש להציב את עונשו של המשיב בתחום הענישה ולהימנע מהטלת מאסר בפועל ולפיכך הטיל על המשיב העונשים הבאים: מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים, פסילה בפועל למשך 8 חודשים, פסילה על תנאי של 10 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך של 3,000 ל"נ.

טענות המערערת

8. המערערת טעונה כי בית המשפט קמא לא יחס בפועל את החומרה הראויה לעבירות בהן הורשע המשיב והטיל עונש הסיטה בצורה קיצונית מרמת הענישה הראויה. בית המשפט קמא לא התחשב ברמת הענישה הנוגנת ממנה עולה כי המתחם הולם לעבירה של נהגה בזמן פסילה, אף שמדובר במקרה ראשון, הינו בין מאסר קצר אותו ניתן לרצות בדרך של עבודה שירות ועד ל-20 חודשים מאסר בפועל.

לטענת המערערת, בית המשפט קמא התחשב יתר על המידה בזמן שחלף מאז הוטל עונש הפסילה על המשיב ובכך שלמרות שהמשיב ביצע עבירות נוספת ואף חידש את רישון הנהגה שלו, לא הודיע לו על הפסילה עד לאחרונה, ומайдך לא נתן כל משקל לעובדה שהמשיב ביצע את העבירה ביודען, לאחר שהודיע לו על הפסילה ואף שמעים

סיפורים קודם لكن הוא הגיע בקשה לביטול גזר הדין נשוא הפסילה, עובדות המלמדות על זלזול בוטה ומוגן.

עוד טענתה המערערת כי לא היה מקום למקם את עונשו של המשיב בתחתית מתחם הענישה, אלא היה מקום להחמיר בעונשו ולמקמו לכל הפחות בחילקו האמצעי של רף הענישה.

בנוספ', לא ניתן כל משקל לעברו התעבורתי של המשיב, אשר הוציא רישיון נהיגה בשנת 2000 ורשותות לחובתו 29 הרשעות קודמות בעבירות מגוננות, בין היתר מהירות, או צוות להוראת שוטר, נהיגה בחוסר זהירות, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקין, שימוש בטלפון נייד ועוד.

על כן, מבקשת המערערת להחמיר את עונשו של המשיב ולהטיל עליו מאסר בפועל ولو בדרך של עבודות שירות, לפסול את רישיונו לתקופה ממושכת ולהחמיר ביותר רכיבי הענישה.

המעערערת טענת כי המשיב, אשר היה מיוצג בבית המשפט כמו עלי ידי עו"ד, הודה בכך שהוא נהג בזמן הפסילה וכן קיבל טענתו כי בעת שנגה הוא סבר שהפסילה היא על הרכב דו גלגלי בלבד.

טענות המשיב

9. המשיב טען (בערעורו ובתגובהו לערעור המדינה) כי רק בתחילת שנת 2017 נודע לו על הפסילה, שעה שהוא נבדק על ידי שוטר משמר הגבול בכניסה לכפר עג'ר, אז הודיע לו כי רשומה לחובתו פסילה ישנה משנת 2007 על הרכב דו גלגלי. המשיב פנה ללא עיכוב למציאות בית המשפט בصفת ובקש לבדוק אם אכן רשומה פסילה לחובתו, שם נמסר לו שאין פסילה במערכת וכי התקיק משנת 2007 לא קיים ויש להזמין מן הארכיון. לאחר מספר ימים ומלא הגיעו התקיק, הגיע המשיב בקשה לביטול הפסילה, שעה שהיא ידוע לו, בהסתמך על דבריו אותו שוטר, כי מדובר בפסילה החלה על הרכב דו גלגלי בלבד. ביום ביצוע העבירה - 25.1.2017, בבדיקה שוטר, הודיע למשיב כי הוא פסול. המשיב מסר לשוטר כי הוא הגיע בקשה לביטול הפסילה אשר חלה על הרכב דו גלגלי בלבד. משהוגש כתוב האישום, הודה המשיב כי הוא נהג ברכב בזמן פסילה "ambil לדעת שהנני פסול על רכב רגיל", אך בית המשפט קמא, לטענת המשיב, לא התייחס לדבריו ושפט אותו לחומרה.

המשיב טען כי גזר הדין בו הוטלה עליו הפסילה ניתן בשנת 2007 ומדובר לא הודיע לו עליו. החתימה על הדוח אינה חתימתו ועל כך הוא הגיע תלונה במשטרה, כשהלענתו נעשה שימוש ברישיון הנהיגה שלו. גזר דין מעולם לא הגיע לידי המשיב, אשר היה עצור מיום 23.11.2007 ועד ליום 28.2.2009.

המשיב חזר על טענתו כי הוא הוציא רישיון נהיגה בשנת 2012, לאחר ששילם את כל הקנסות שהוטלו עליו ועבר מבחני תואריה וטסט ולאחר שזכה אמת רישיונו כדי לסייע את הפסילות שעמדו לחובתו. לאחר שזכה רישיון נהיגה נהג המשיב 5 שנים באופן יום יומי ומספר פעמיים אף נעצר לבדוקות על ידי שוטרים ונרשמו לו דוחות, אך מעולם לא מסרו

לו כי הוא פסול(lnהיגה). لكن, משהודע למשיב על הפסילה, הוא סבר שמדובר בטעות טכנית, בפרט לאחר שנמסר לו כי מדובר בפסילה על רכב דו גלגלי.

המשיב טוען כי הקנס שהוטל עליו מהוות נטל כבד, הויאל והוא מצוי במצבה כלכלית קשה וזאת עקב ההוצאות הרפואיות בהן הוא נשא עboro הורי ובהיותו אב לשני קטינים הסמוכים על שולחנו. פסילת הרישון לתקופה שהוטלה עליו תגרום למשיב לנזק בלתי הפיך בפרנסתו, שעה שהוא איננו עובד מחדש מרץ 2017 ובהעדר תחבורה ציבורית באזרור מגורי. המשיב הינו היחיד המתפל בהורי, המצויים בסכנות חיים עקב מצבם הבריאותי והוא נזק לרישון הנהיגה שלו כדי להסיעם לבתי חולים.

על כן, מבקש המשיב להקל בעונשו, להסתפק בתקופת הפסילה שRICTה ולבטל את הקנס שהוטל עליו.

בדיוון שהתקיים בפניי חזר המשיב על טענותיו והוסיף כי הוא הודה שנאג בזמן פסילה כי "רציתי לצמצם זמן לבית המשפט וזמן לי ואני הייתה בטוח שבית המשפט יבין את המשמעות של הדברים שהיו שם". המשיב הוסיף כי חלה הרעה במצבם הבריאותי של הורי וכי הוא זוקק לרישון כדי להסיעם לקבלת טיפול רפואיים.

דין והכרעה

10. העבירה של נהיגה בזמן פסילה הינה מן החמורים שבפקודת התעבורה. יש בה כדי לסקן את הציבור ולבטא זלזול מוגן בחוק. עמד על כך בית המשפט העליון בראע"פ 3878/05 עקב בגיןו נ' מדינת ישראל (26.5.2005):

"העבירה אותה עבר המבחן היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבשי הארץ בזמן פסילת ראשון טומנת בחובנה סיכון רבים לבטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווית בית המשפט..."

11. במקרה דנן, חומרת העבירה מתחדשת נוכח העובה שימים ספורים בלבד לפני פניה בזמן פסילה, הוא הגיע בקשה לביטול אותה פסילה. המשיב לא המתין להחלטה בבקשתו זו והוא נаг ברכב בידיעה כי הוא פסול(lnהיגה). הדבר מבטא זלזול מוגן בחוק ובצוויי בית משפט וראיה לכך שהמשיב עשה דין לעצמו.

12. אין לקבל את טענת המשיב כי הוא ידע שהפסילה חלה על רכב דו גלגלי בלבד. כפי שהדבר עולה מפרוטוקול הדיון מיום 13.6.17 בבית המשפט קמא, המשיב, שהינו עו"ד במקצועו ושיה מוצג על ידי עו"ד, הודה באופן מלא ובלתי מסוייג בעבודות כתוב האישום ולפיהן הוא נаг ברכב כאשר היה ידוע לו כי הוא פסול מלנהוג ולאחר שמספר ימים קודם לכן הוא הגיע בקשה ל לבטל הפסילה. ודוק: המשיב איננו מבקש, במסגרת ערעורו, לחזור בו מהודאותו ומມילא הוא לא העלה כל טעם המצדיק לאפשר לו זאת.

אף בבקשתו לbijוט גזר הדין בו הוטלה הפסילה לא הזכיר המשיב ولو במילה את טענתו ולפיה נמסר לו כי הפסילה חלה רק על רכב דו גגלי. טענה זו הועלתה על ידי המשיב לראשונה רק במסגרת הטיעון לעונש, כאמור - לאחר שהמשיב הודה, ברוח בתר הקטנה, בעובדות כתוב האישום.

13. בית המשפט קמא קבע בגזר דין, כי בהתחשב בכך שמדובר בפסילה ישנה, שלאחריה הוציא המשיב רישון נהיגה ואף ביצע עבירות נוספות ללא שהודיע לו כי הוא פסול(lnהיגה), יש לראות את חומרת העבירה "במדד בגין נמור". בעניין זה שגה בית המשפט קמא, שעה שלא נתן בגזר דין כל משקל שהוא לכך שבתחלת שנת 2017,قطעת המשיב, כבר הודיע לו על הפסילה והוא אף הגיע בקשה לביטול הפסילה ובטרם ניתנה החלטה בבקשתו זו, הוא עשה דין לעצמו ונוהג ברכבת. עובדות אלה מביאות למסקנה כי חומרת מעשי של המשיב מצויה ברף הגבהה דווקא.

14. בנוסף, בית המשפט קמא לא ייחס בגזר דין משקל לעברו התעבורתי של המשיב, כפי שהדבר עולה מגילון הרשותותי הקודמות: המשיב מחזיק ברישון נהיגה משנת 2000 ורשותות לחובתו 29 הרשותות קודמות, כולל עבירות של שימוש בטלפון בזמן נהיגה (מס' פעמיים), פקיעת רישון נהיגה מעל 6 חודשים, נהיגה כשברמזור או אדום, אי ציון לשוטר, נהיגה בחוסר זהירות ואי ציון לתמרור "עצור".

15. מנגד, בדיון התחשב בית המשפט קמא ל科尔א בשיקולים אותם העלה המשיב ובכלל זה - נסיבותו האישיות והמשפחתיות של המשיב, המטפל בהוריו החולמים ומסיע אותם לטיפולים, הודהתו ונטילת האחריות על מעשי.

16. בסיכון של דבר ובהתחשב מכלול הנסיבות, סבורני כי מתחם העונש אותו קבע בית המשפט קמא הינו סביר ומכל מקום אינו חריג במידה ממשית מדיניות הענישה הראויה ומרמת הענישה המקובלות. יחד עם זאת סבורני כי בהצתת עונשו של המשיב בתוך המתחם ובכל הנוגע לעונש הפסילה בפועל שהוטל על המשיב, הקל בית המשפט קמא יתר על המידה עם המשיב, באופן המצדיק את התערבותה ערכתה הערעור.

17. באשר לעונש המאסר על תנאי שנגזר על המשיב - אין לקבל את עמדת המערערת ולפיה היה מקום לקבוע בנסיבותיו של מקרה זה מתחם הכלול עונש של מאסר בפועל ולהטיל על המשיב עונש זהה, ولو בדרך של עבודות שירות. אכן, במקרים המתאימים יכול ויקבע מתחם הכלול עונש ענישה הרגבה הנלוות למעשה של נהיגה בזמן פסילה, אין הערכאה הדינית מהויבת להטיל מאסר בפועל על כל מי שהורשע בעבירה כזו, אלא כל מקרה צריך להבחן לפי נסיבותו (ראה: רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' מורה אבו לבן, 7.5.2007). פסקי הדין אליו הפנתה המערערת, בהם הוטלו על נאשמים עונשי מאסר בפועל מתחמי סוג ובריח, הינם מקרים חמורים באופן ניכר מן המקרה העומד לדין בענייננו.

18. ובאשר לעונש הפסילה בפועל - בהתחשב בנסיבות כפי שפורטו לעיל ונוכח חומרת מעשי של המשיב, שכןמור איןנה מצויה ברף הנמור כפי שקבע בית המשפט קמא, היה מקום להטיל על המשיב עונש פסילה לתקופה ממושכת יותר. יחד עם זאת והואיל ואין זו דרך של ערכאת הערעור למצות את הדין ואת מלאה חומרת העונש עם הנאשם בערעור על קולת העונש, יעמוד עונש הפסילה בפועל על 11 חודשים.

19. בעניין הקנס שהוטל על המשיב לא מצאתי כל הצדקה להתערבות - לפחות או לחומר, וזאת שעה שמדובר בעונש שאיננו חורג ממדיניות הענישה הרואיה ולאחר שבית המשפט קמא התחשב בקביעת עונש זה במלול הנסיבות והטענות, לרבות מצבו המשפחתית והאישית של המשיב ומצב בריאותם של הוריו.

סיכום

20. על יסוד האמור לעיל, הירני מורה כדלקמן:

א. ערעור המדינה (עפ"ת 17-08-915) מתקין, במובן זה שעונש הפסילה בפועל שהוטל על המשיב יוחמך ל- 11 חודשים zusätzlich פסילה בפועל.

כל שאר רכיבי גזר הדין ייוותרו על כנמ.

ב. ערעור הנאשם נדחה (עפ"ת 17-08-55416).

המצוירות תשליך פסק דין זה לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ט"ז תשרי תשע"ח, 06 אוקטובר 2017, בהעדר הצדדים.